МӘСЛИХАТ
ДЕПУТАТЫ

ДЕПУТАТ
МАСЛИХАТА

Целиноградский район
(облыс, қала, аудан // область, город, район)
Конарбаева Лязат Аманжолдиновна
(депутаттың аты-жөні // Ф.И.О. депутата)

ШЫҒЫС САНЫ / ИСХ.№ 256
КІРІС САНЫ / ВХ.№

«19» 02 2026 ж/г.

Руководителю
Управления экономики
и бюджетного планирования
Акмолинской области
Шугурмаковой А.К.

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемая Алмагуль Каирлыевна!

Депутатский корпус Целиноградского районного маслихата не согласен с доведенными суммами по бюджетным изъятиям, так как считаем что объем изъятий сформирован без учета финансовой динамики инвестиционной активности района, таким образом считаем необходимым:

- при расчете изъятий необходимо было учитывать прогноз социально-экономического развития района, включая планируемый рост налоговых поступлений.

Исходя из вышеизложенного просим предоставить методику расчета бюджетных изъятий с полной расшифровкой всех коэффицентов и прочих показателей с ссылками на нормативно-правовые акты.

На сегодняшний день Бюджетные изъятия в существующем объёме фактически снижают мотивацию местных исполнительных органов по привлечению инвестиций и расширению налоговой базы, поскольку дополнительный прирост доходов не остаётся в распоряжении Целиноградского района и не может быть направлен на развитие инфраструктуры и социально-экономические проекты для улучшения жизнедеятельности населения.

Просим Вас рассмотреть депутатский запрос в установленные законом сроки и направить мотивированный письменный ответ.

Председатель Целиноградского районного маслихата **Л. Конарбаева**

Депутаты Целиноградского районного маслихата

А. Капанов, Н. Өміржан,
Б. Борщин, Б. Рымкулов,
Д. Искаков, Е. Керкеев,
Д. Абдрахманова, Б. Арейхан,
Б. Барманкулов, Г. Койлыбаев,
У. Оразалиева, М. Жилкибаев,
Г. Сабитова

№ исх: 03-04/489 от: 19.03.2026
«АҚМОЛА ОБЛЫСЫНЫҢ ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ БЮДЖЕТТІК ЖОСПАРЛАУ БАСҚАРМАСЫ» МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

020000, Көкшетау қаласы, Абай көшесі, 114Б
тел. 8(7162)29-63-00, факс 29-63-64
e-mail: econom@aqmola.gov.kz

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ «УПРАВЛЕНИЕ ЭКОНОМИКИ И БЮДЖЕТНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ АКМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ»

020000, г. Кокшетау, ул. Абая, 114Б
телефон 8/7162/296300, телефакс 29-63-64
e-mail: econom@aqmola.gov.kz

_____№_____
_____

Целиноград аудандық мәслихатының депутаттарына

2026.19.02. № 256

Экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы Целиноград ауданына алып қою туралы өтінішіңізді қарап, мынаны хабарлайды.

2026 – 2028 жылдарға арналған жалпы сипаттағы трансферттердің көлемі Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Ұлттық экономика министрі С.М. Жұманғариннің 2025 жылғы 27 мамырдағы бұйрығымен бекітілген Жалпы сипаттағы трансферттерді есептеудің үлгілік әдістемесі мен қағидаларына сәйкес айқындалған (*Әдістеме мен Қағидалар қоса беріледі*). Облыстың бюджеттік комиссиясы (*хаттама қоса беріледі*).

Қаланың жергілікті бюджет кірістерінің болжамы жаңа Бюджет кодексінің енгізілуін және жаңа Салық кодексінің жобасын ескере отырып жүзеге асырылды және кірістер болжамды асыра орындауды ескере отырып есептелді - салық әлеуеті қолданылды. 2026 жылға болжамды түсімдердің сомасы 9 963 627 мың теңгені (*пәтерлерді сатудан түскен түсімдерді есептемегенде*) құрады, оның ішінде салық әлеуеті - 923 691 мың теңге.

2023-2025 жылдары Целиноград ауданы бойынша болжамнан нақты кіріс түсімінің айтарлықтай ауытқуы болды, яғни салықтық әлеуетті қолдану негізделген (*ауытқулар кестесі қоса беріледі*).

Сондай-ақ, аудан бюджетінің кірістерінде облыстық және республикалық бюджеттерден аудандар мен қалалардың жергілікті бюджеттеріне берілген салықтар мен төлемдердің кейбір түрлері ескерілген.

Анықтама: жаңа Бюджет кодексіне сәйкес бюджет деңгейлері арасында салықтарды бөлу қайта қаралды. Барлық корпоративтік және жеке табыс салығы аудандық деңгейге кетеді, әлеуметтік салық облыстық деңгейде қалады, өйткені білім беру облыстық бюджет шығыстарының басым бөлігін құрайды.

Жергілікті атқарушы органдардың бюджеттік параметрлерін есептеу үшін ағымдағы шығындардың бастапқы жылдық базасы қалыптастырылды, оның негізіне ағымдағы жылдың бекітілген бюджеті қолданылды (*ЖСТ есептеу*

«ЦЕЛИНОГРАД АУДАНДЫҚ МӘСЛИХАТЫНЫҢ АППАРАТЫ» МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ
Кіріс № 04-10/99
«20» 03 2026 ж.

20.03.2026 Копия электронного документа.

әдістемесіне сәйкес). Жалпы ағымдағы шығындар сомасы 16 888 258 мың теңгені құрады.

Бюджет кодексінің 80-бабына сәйкес ЖСТ болжамын есептеу кезінде бекітілген шығыстардан құны алынып тасталды, олардың сомасы 12 180 255 мың теңгені құрады. Бұл жоғары тұрған бюджеттерден нысаналы трансферттер, жергілікті атқарушы органның борышына қызмет көрсетуге және өтеуге арналған шығындар, бюджеттік кредиттер, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары бойынша мемлекеттік міндеттемелер, имидждік шығыстар, гранттар, зерттеулер, консалтингтік қызметтер, ғылыми-техникалық жобалар мен бағдарламалар.

Осылайша, ағымдағы қаржы жылына арналған бекітілген жоспар жергілікті бюджеттердің ағымдағы шығындарының көлемін болжаудың есептік базасы үшін қолдану үшін жылдық шығындар көлемі 4 708 003 мың теңгені құрады.

Жергілікті бюджеттердің ағымдағы шығындарының болжамды көлемі инфляцияға индекстеуді (*2026 жыл – 10%, 2027 жыл – 6%, 2028 жыл – 6%*) және аудан әкімдігінің деректері бойынша өңірдегі мемлекеттік қызметтерді тұтынушылардың болжамды санын ескере отырып есептелген (*хат қоса беріледі*).

Нәтижесінде индекстеуді және көрсеткіштерді қолдануды ескере отырып, шығындардың болжамды көлемі 2026 жылға 5 108 862 мың теңгені құрады.

Бұдан басқа, ЖСТ болжамды көлемдерінде жергілікті атқарушы органдар базасына берілген республикалық және облыстық бюджеттерден берілетін нысаналы және нысаналы емес ағымдағы трансферттердің көлемі ескерілді, олар 2026 жылға 255 926 мың теңгені құрады.

Сондай – ақ, ЖСТ есептеулерінің әдістемесі мен қағидаларына сәйкес, өңірлер әкімдерінің қаржылық дербестігі мен жауапкершілігін арттыру мақсатында тиісті саланың облыстық уәкілетті органдары айқындаған шығыстардың жекелеген бағыттарын жергілікті бюджеттен қаржыландырудың ең аз көлемі белгіленді (*2027 жылы – 1,1 млрд. теңге, 2028 жылы - 3,5 млрд. теңге*).

Мемлекеттік органдардың функцияларын мемлекеттік басқарудың төмен тұрған деңгейінен жоғары тұрған деңгейге беруге байланысты жергілікті бюджеттерден облыстық бюджетке 348 311 мың теңге сомасында трансферттер сомасы алынып тасталды (*жұмыспен қамту орталықтары*).

Жүргізілген математикалық есептеулер нәтижесінде жергілікті бюджеттің кірістері (*9 963 627 мың теңге*) және шығыстары (*5 016 477 мың теңге*) болжамын ескере отырып, Целиноград ауданына 2026 жылға 4 947 150 мың теңге мөлшерінде бюджеттік қаржы бөлінді.

Анықтама: жалпы сипаттағы трансферттер объектілері кірістердің болжамды объектілері (трансферттерді шегергенде) мен тиісті жергілікті бюджет шығындарының арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Кірістердің болжамды объектісі ескертілген кезде жергілікті бюджеттің болжамды объектісіне жергілікті бюджеттен жоғары тұрған бюджетке бюджеттік шығасылар белгіленеді.

20.03.2026 Копия электронного документа.

2026-2028 жылдарға арналған ауданның жергілікті бюджетінің болжамды параметрлері орындау үшін 2025 жылғы 8 желтоқсанда Целиноград ауданының әкімдігінде ресми түрде жеткізілді (*хат қоса беріледі*).

Бюджет кодексіне сәйкес облыстық және аудандық (қалалық) бюджеттер арасындағы жалпы сипаттағы трансферттер объектілері жылдар бойынша бөлініп, үш жылдық кезеңге абсолютті түрде белгіленеді және осы кезең ішінде өзгертуге жатпайды.

Бұл ретте, ағымдағы жылы облыстық бюджет шектеулі екенін атап өтеміз. Облыста жеткізілген есептік субвенциялар, облыстық бюджетте барлық басым емес және тиімсіз шығыстар бөлінді, әлеуметтік саладағы көптеген іс-шаралар қысқартылды, күрделі шығындар мен инвестициялық жобалар жалпы сипаттағы трансферттер шеңберінде толық қаралды, облыстық мемлекеттік аппараттардың шығыстары қысқартылды.

Облыстық бюджет толығымен республикалық субвенцияға емес, аудандық және қалалық бюджеттердің кірістеріне байланысты. Кіріс базасы жара ретінде облыстық бюджеттен трансферттер бөлуге мүмкіндік бермейді. Облыстық бюджеттің барлық 20 өңірінің қажеттіліктерін қанағаттандыру құрамда емес. Сондықтан өңірлердің күрделі шығыстары мен даму бюджеті өз кірістерінің есебінен жабылуы қажет.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде экономикалық дамуды қамтамасыз ету және бюджеттік тұрақтылықты нығайту үшін аудан әкімдігі инвесторларды белсенді түрде тартуы қажет, ол үшін тиісті жұмыс жүргізу қажет.

Басқарма
басшысының орынбасары **А. Ібікенов**

20.03.2026 Копия электронного документа.

Орынд.: Б. Елиманов
(87162) 29-63-07

№ исх: 03-04/489 от: 19.03.2026
«АҚМОЛА ОБЛЫСЫНЫҢ ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ БЮДЖЕТТІК ЖОСПАРЛАУ БАСҚАРМАСЫ» МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ
020000, Көкшетау қаласы, Абай көшесі, 114Б
тел. 8(7162)29-63-00, факс 29-63-64
e-mail: econom@aqmola.gov.kz

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ «УПРАВЛЕНИЕ ЭКОНОМИКИ И БЮДЖЕТНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ АКМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ»
020000, г. Кокшетау, ул. Абая, 114Б
телефон 8/7162/296300, телефакс 29-63-64
e-mail: econom@aqmola.gov.kz

_____№_____
_____

Депутатам Целиноградского районного маслихата

№ 256 от 19.02.2026

Управление экономики и бюджетного планирования рассмотрев Ваше обращение касательно установления изъятий Целиноградскому району сообщает следующее.

Объемы трансфертов общего характера на 2026 – 2028 годы определены в соответствии с **Типовой** методикой и **Правилами** расчетов трансфертов общего характера, утверждённых приказом Заместителя Премьер-Министра – Министра национальной экономики Республики Казахстан Жумангарина С.М. от 27 мая 2025 года (*Методика и Правила прилагаются*). Рассмотрены и одобрены бюджетной комиссией области (*протокол прилагается*).

Прогноз доходов местного бюджета города осуществлялся с учетом введения нового Бюджетного кодекса и проекта нового Налогового кодекса и доходов просчитаны с учетом прогнозируемого перевыполнения - применен налоговый потенциал. Сумма прогнозных поступлений на 2026 год составила 9 963 627 тысяч тенге (*без учета поступлений от продажи квартир*), в том числе налоговый потенциал - 923 691 тысяч тенге.

За 2023-2025 годы по Целиноградскому району имелось значительное отклонение фактического поступления доходов от прогноза, то есть применение налогового потенциала обоснованно (*таблица отклонений прилагается*).

Также в доходах бюджета района учтены некоторые виды налогов и платежей, переданных из областного и республиканского бюджетов в местные бюджеты районов и городов.

Справочно: согласно новому Бюджетному кодексу пересмотрено распределение налогов между уровнями бюджета. На районный уровень уходит весь корпоративный и индивидуальный подоходный налог, на областном уровне оставляется социальный налог, так как львиную долю расходов областного бюджета составляет образование.

20.03.2026 Копия электронного документа.

Для расчета бюджетных параметров местных исполнительных органов сформирована исходная годовая база текущих затрат, за основу которой применен утвержденный бюджет текущего года (*в соответствии с Методикой расчетов ТОХ*). Так, сумма общих текущих затрат составила 16 888 258 тыс. тенге.

В соответствии со статьей 80 Бюджетного кодекса при расчете прогноза ТОХ из утвержденных расходов были исключены затраты, сумма которых составила 12 180 255 тыс. тенге. Это целевые трансферты из вышестоящих бюджетов, затраты на обслуживание и погашение долга местного исполнительного органа, бюджетные кредиты, государственные обязательства по проектам государственно-частного партнерства, имиджевые расходы, гранты, исследования, консалтинговые услуги, научно-технические проекты и программы.

Таким образом, утвержденный план на текущий финансовый год годовой объем затрат для применения за расчетную базу прогнозирования объема текущих затрат местных бюджетов составил 4 708 003 тыс. тенге.

Прогнозные объемы текущих затрат местных бюджетов рассчитаны с учетом индексации на инфляцию (*2026 год – 10%, 2027 год – 6%, 2028 год – 6%*) и прогнозной численности потребителей государственных услуг в регионе по данным акимата района (*письмо прилагается*).

В итоге прогнозные объемы затрат с учетом индексации и применением показателей на 2026 год составили 5 108 862 тыс. тенге.

Кроме того, в прогнозных объемах ТОХ учтены объемы целевых и нецелевых текущих трансфертов из республиканского и областного бюджетов, переданные в базу местных исполнительных органов, которые на 2026 год составили 255 926 тыс. тенге.

Также, согласно Методике и Правилам расчетов ТОХ, в целях повышения финансовой самостоятельности и ответственности акимов регионов, установлены минимальные объемы финансирования из местного бюджета отдельных направлений расходов, определённые областными уполномоченными органами соответствующей отрасли (*2027 год – 1,1 млрд. тенге, 2028 год – 3,5 млрд. тенге*).

Исключены суммы трансфертов из местных бюджетов в областной бюджет в связи с передачей функций государственных органов из нижестоящего уровня государственного управления в вышестоящий в сумме 348 311 тыс. тенге (*центры занятости*).

В результате проведенных математических расчетов, с учетом прогноза доходов (*9 963 627 тыс. тенге*) и расходов местного бюджета (*5 016 477 тыс. тенге*), Целиноградскому району определены на 2026 год бюджетные изъятия на 4 947 150 тыс. тенге.

Справочно: объемы трансфертов общего характера определяются как разница между прогнозными объемами доходов (за минусом трансфертов) и затрат соответствующего местного бюджета.

20.03.2026 Копия электронного документа.

При превышении прогнозного объема доходов над прогнозным объемом затрат местного бюджета устанавливаются бюджетные изъятия из местного бюджета в вышестоящий бюджет.

Прогнозные параметры местного бюджета района на 2026-2028 годы для исполнения были официально доведены в акимат Целиноградского района 8 декабря 2025 года (*письмо прилагается*).

В соответствии с Бюджетным кодексом объемы трансфертов общего характера между областным и районными (городскими) бюджетами устанавливаются в абсолютном выражении на трехлетний период с разбивкой по годам и не подлежат изменению в течение этого периода.

При этом отмечаем, что областной бюджет в текущем году ограничен. Учитывая доведенные субвенции в область, в областном бюджете исключены все неприоритетные и неэффективные расходы, сокращены многие мероприятия в социальной сфере, капитальные затраты и инвестиционные проекты предусмотрены только в рамках трансфертов общего характера, урезаны расходы областных госаппаратов.

Областной бюджет зависим не только от республиканской субвенции, но и от доходов районных и городских бюджетов. Доходная база не позволяет как ранее выделять трансферты из областного бюджета. Удовлетворить потребность всех 20-ти регионов областной бюджет не в состоянии. Поэтому капитальные расходы и бюджет развития регионам необходимо покрывать за счет своих доходов.

На основании вышеизложенного, для обеспечения экономического развития и укрепления бюджетной устойчивости, акимату района необходимо активнее привлекать инвесторов, для чего необходимо проводить соответствующую работу.

Заместитель
руководителя управления **А. Ибикенов**

20.03.2026 Копия электронного документа.

Исп.: Б. Елиманов
(87162) 29-63-07